

////////////////////////////////////

Impactbeoordeling voor de lozing van bedrijfsafvalwater met gevaarlijke stoffen

Achtergronddocument bij de stroomgebiedbeheerplannen voor
Schelde en Maas 2022-2027

////////////////////////////////////

INHOUD

1 Inleidend	3
2 Situering in Europa	3
2.1 Kaderrichtlijn Water.....	3
2.1.1 Normen voor prioritaire stoffen	4
2.1.2 Scherpstellen doelen n.a.v. Wezer-arrest	5
2.2 Richtlijn Industriële Emissies en BREF.....	5
2.2.1 RIE helpt mee om de KRW-doelen te behalen	6
2.3 Gebruiks- en marktrestricties voor stoffen.....	7
3 Vlaams vergunningenbeleid	7
3.1 Omgevingsvergunning	7
3.1.1 Integraal en onbeperkt	7
3.1.2 Evaluatiesystemen: bestaande en nieuwe	8
3.2 Vergunningsplicht gevaarlijke stoffen	9
3.2.1 Overzicht specifieke bepalingen VLAREM	9
3.2.2 Sectorale BBT: Vlarem II en III.....	9
3.2.3 Milieukwaliteitsnormen.....	10
4 Impacttoetsing	11
4.1 Analyse Wezerarrest	11
4.2 Weerslag op vergunningsprocedure.....	11
4.3 Stappenplan impacttoets.....	12
4.4 Bijkomende aandachtspunten bij de formulering van vergunningsvoorwaarden	13

1 INLEIDEND

Het Vlaamse vergunningenbeleid voor bedrijfsafvalwater dat van toepassing is op gevaarlijke stoffen, wordt voor een groot stuk Europees bepaald.

Zo legt de Kaderrichtlijn Water (KRW) kwaliteitsdoelstellingen voor oppervlaktewater vast en worden deze verder op scherp gesteld door het Wezer-arrest: de doelstellingen moeten gehaald worden en er mag geen achteruitgang van de toestand zijn. Dit Wezer-arrest heeft zijn weerslag op alle verontreinigingen maar wordt eveneens toegepast voor de lozing van gevaarlijke stoffen.

Ook bepaalt de Richtlijn Industriële emissies (RIE) dat lidstaten een vergunningensysteem moeten hebben dat gebaseerd is op de best beschikbare technieken en worden er daarnaast Europese gebruiks- en marktrestricties voor gevaarlijke stoffen uitgevaardigd.

De aanpak is uiteraard gestoeld op deze Europese principes en uitgangspunten die verder toegelicht worden in deel 2.

In deel 3 wordt de vertaalslag gemaakt naar het Vlaams vergunningenbeleid en wordt het geheel gekaderd in de Omgevingsvergunning die sinds 2017 operationeel is binnen Vlaanderen.

Deel 4 tenslotte licht de impactbeoordeling toe aan de hand van het stappenplan.

Omdat dit document te beschouwen is als een 'levend document' dat rekening houdt met voortschrijdend inzicht en nieuwe ontwikkelingen, zal een laatste versie ervan steeds raadpleegbaar zijn op de website van de VMM.

2 SITUERING IN EUROPA

Het Vlaamse vergunningenbeleid bedrijfsafvalwater, dat van toepassing is op gevaarlijke stoffen, wordt voor een groot stuk Europees bepaald.

De Kaderrichtlijn Water (KRW) is bepalend voor de kwaliteitsdoelstellingen voor oppervlaktewater. De KRW vraagt van de lidstaten dat de goede toestand gehaald wordt en intussen werd dit ook verder verduidelijkt in het Wezer-arrest. Ook bepaalt de Richtlijn Industriële emissies (RIE) dat lidstaten een vergunningensysteem moeten hebben dat gebaseerd is op de best beschikbare technieken en worden er daarnaast Europese gebruiks- en marktrestricties voor stoffen uitgevaardigd.

Op Europees vlak loopt zowel een doelenbeleid (KRW), een sectorenbeleid (RIE) als een stoffenbeleid (REACH, POP, ea) waar rekening mee gehouden wordt.

2.1 Kaderrichtlijn Water

De kaderrichtlijn Water (2000/60/EG, verder afgekort als KRW) is binnen Europa het belangrijkste instrument voor het veiligstellen van de watervoorraden en de waterkwaliteit.

Concreet moet de uitvoering van de richtlijn ervoor zorgen dat zoveel mogelijk de goede kwaliteit van oppervlakte- en grondwater behaald wordt, verdere achteruitgang vermeden wordt, beschermde gebieden veilig gesteld wordt en de verontreiniging door prioritaire stoffen geleidelijk verminderd en

in bepaalde gevallen, beëindigend.

De KRW legt de lidstaten op een stroomgebiedbenadering te hanteren en daartoe de nodige coördinatie te voorzien, de doelstellingen per waterlichaam te concretiseren, monitoring te voorzien en de nodige maatregelen uit te voeren.

De planning en rapportering verloopt grotendeels via de 6-jaarlijkse stroomgebiedbeheerplannen en bijhorende maatregelenprogramma's.

Voor "lozingen" voorziet artikel 10 in een "gecombineerde aanpak voor puntbronnen en diffuse bronnen" waarbij de verontreiniging aan de bron wordt aangepakt doordat emissiegrenswaarden en milieukwaliteitsnormen vastgesteld worden.

Een en ander wordt verder geconcretiseerd in de beschrijving van de basismaatregelen voor het maatregelenprogramma (art. 11 KRW):

- g) voor lozingen door puntbronnen die verontreiniging kunnen veroorzaken, een vereiste inzake voorafgaande regulering, zoals een verbod op het in het water brengen van verontreinigende stoffen, of een voorafgaande toestemming, of registratie op basis van algemeen bindende regels, waarin emissiebeheersingsmaatregelen worden voorgeschreven voor de betrokken verontreinigende stoffen, met inbegrip van beheersingsmaatregelen zoals bepaald in de artikelen 10 en 16. Deze beheersingsmaatregelen worden geregeld getoetst en zo nodig bijgesteld;*
- h) voor diffuse bronnen die verontreiniging kunnen veroorzaken, maatregelen ter preventie of beheersing van de introductie van verontreinigende stoffen. Beheersingsmaatregelen mogen de vorm aannemen van een vereiste inzake voorafgaande regulering, zoals een verbod op het in het water brengen van verontreinigende stoffen, een voorafgaande toestemming, of registratie op basis van algemeen bindende regels, indien de communautaire wetgeving niet reeds in een dergelijk voorschrift voorziet. Deze beheersingsmaatregelen worden geregeld getoetst en zo nodig bijgesteld;*

2.1.1 Normen voor prioritaire stoffen

Tot nog toe zijn 2 docterrichtlijnen van de KRW gepubliceerd; deze leggen milieukwaliteitsnormen vast voor een reeks prioritaire stoffen die binnen de EU problemen kunnen geven.

Prioritaire stoffen (PS) zijn gevaarlijke stoffen die een significant risico betekenen voor het aquatisch milieu en waarvoor maatregelen geformuleerd worden die gericht zijn op progressieve vermindering van de lozing van deze stoffen. Een aantal van deze stoffen is aangemerkt als prioritair gevaarlijke stof (PGS), waarvoor de maatregelen moeten gericht zijn op stopzetting of geleidelijke beëindiging van lozingen, emissies en verliezen.

Zo zorgde richtlijn 2008/105/EG 'inzake milieukwaliteitsnormen op het gebied van het waterbeleid' voor de introductie van 33 prioritaire stoffen met een milieukwaliteitsnorm.

Deze richtlijn voert tevens het concept 'mengzone' in. Elke rechtstreekse lozing van een - Europees genormeerde - gevaarlijke stof in oppervlaktewater in een concentratie hoger dan de milieukwaliteitsnorm zal immers leiden tot een zone in het ontvangende oppervlaktewater waarin de milieukwaliteitsnorm zal overschreden worden. Deze zone is de mengzone. Mengzones dienen proportioneel te zijn en beperkt tot de nabijheid van het lozingspunt (art. 4 van 2008/105/EG).

Met de 2de dochtterrichtlijn 2013/39/EG werden dan nog 12 nieuwe prioritaire stoffen toegevoegd aan de bestaande lijst.

Voor een 50-tal prioritaire stoffen zijn dus nu Europese milieukwaliteitsnormen van toepassing. Daarbovenop moeten lidstaten ook stroomgebiedspecifieke stoffen aanduiden en daarvoor normen afleiden. Binnen Vlaanderen wordt momenteel gewerkt met een set van een 170-tal milieukwaliteitsnormen voor gevaarlijke stoffen, inclusief prioritaire stoffen (zie art 3 van bijlage 2.3.1 van VLAREM II).

2.1.2 Scherpstellen doelen n.a.v. Wezer-arrest

Arrest C-461/13 of het Wezer-arrest is het antwoord van Europa op een aantal prejudiciële vragen gesteld door een Duits gerechtshof (Bundesverwaltungsgericht). Dit gerechtshof oordeelde in een zaak van een milieuvereniging (Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland e.V.) tegen de Bondsrepubliek Duitsland waarbij die milieuvereniging de vergunning aanvocht die geleverd werd voor de uitdieping van de Wezer.

Het Europees Hof van Justitie stelde hierbij dat de goedkeuring van een project moet geweigerd worden indien dat project een achteruitgang van de toestand van het oppervlaktewater kan teweegbrengen of het bereiken van de goede toestand in gevaar kan brengen.

Het Wezer-arrest stelt aldus de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water voor gans Europa, verder op scherp.

Inhoudelijk gaat het Wezerarrest niet specifiek over een lozing, maar gezien de vragen betrekking hadden op de interpretatie van ‘achteruitgang van de toestand’ en de al dan niet toepassing op individuele aanvragen, heeft het wel degelijk een weerslag op lozingsdossiers en moeten er rekening mee gehouden worden in de vergunningsadvisering, ook voor gevaarlijke stoffen.

2.2 Richtlijn Industriële Emissies en BREF

Industriële installaties met een mogelijk grote impact op het milieu (GPBV¹- installaties) zijn reeds geruime tijd onderworpen aan de Europese Richtlijn Industriële Emissies (2010/75/EU, verder afgekort als RIE). De RIE verplicht de lidstaten om aan deze installaties een vergunning af te leveren die gebaseerd is op de beste beschikbare technieken (BBT).

BBT zijn bestaande technieken die het doeltreffendst zijn om een hoog beschermingsniveau voor het milieu als geheel te bereiken en waarvan de toepassing binnen een bepaalde industriële sector economisch en technisch haalbaar is.

In het kader van de RIE worden op Europees niveau BBT-referentiedocumenten (BREFs) opgesteld. Deze BREFs geven aan wat de BBT zijn voor bepaalde activiteiten en welke milieuprestaties met deze BBT haalbaar zijn. Dergelijke milieuprestatieniveaus kunnen een BBT gerelateerd emissieniveau (BBT-GEN), een verbruiksniveau of een andere soort prestatieniveau zijn.

Een belangrijk onderdeel van de BREFs zijn de BBT-conclusies. **De BBT conclusies vormen de referentie**

---

¹ Geïntegreerde Preventie en Bestrijding van Verontreiniging

Er wordt rekening gehouden worden met wat technisch/financieel haalbaar is momenteel, mits de zoektocht naar oplossingen verder gaat. Dit kadert in de noodzakelijke transitie die de industrie moet maken samen met de overheid en de wetenschappelijke instellingen naar een circulaire economie.

2.3 Gebruiks- en marktrestricties voor stoffen

Voor een groot deel van de stoffen die voorkomen als prioritaire stof en in mindere mate voor de stroomgebiedsspecifieke stoffen zijn regels inzake de productie, het op de markt brengen en veelal ook het gebruik van deze stoffen, Europees afgesproken. De belangrijkste regelgevende kaders zijn daarbij REACH, de POP-Verordening en het Europese beleid inzake erkenningen en toelatingen van bestrijdingsmiddelen en biociden.

In de lijst met prioritaire stoffen is het merendeel onderworpen aan Europese verboden of restricties. De federale overheid is bevoegd om, voor zover nodig, deze bepalingen om te zetten in wetgeving

Sinds SGBP2 zijn 12 nieuwe stoffen toegevoegd aan de lijst met prioritaire stoffen en was er ook beweging in de regelgevende kaders van de bestaande prioritaire stoffen.

In het vergunningenadvies wordt optimaal rekening gehouden met deze verboden en restricties, al is het niet evident om de juiste bepalingen per stof op te volgen omdat er vaak gewerkt wordt met complexe uitzonderingsregels. Wanneer een stof duidelijk verboden is, wordt dat meegenomen in ons advies.

3 VLAAMS VERGUNNINGENBELEID

Naar aanleiding van de decretale introductie van de omgevingsvergunning in 2014 en de operationalisering vanaf 2017, is het Vlaamse regelgevende landschap inzake lozingsvergunningen grondig aangepast op niveau van procedures en inhoud.

De omgevingsvergunning combineert immers een aantal bestaande vergunningen, waaronder de stedenbouwkundige vergunning met de milieuvergunning. Verder zijn ook alle afgeleverde omgevingsvergunningen in de regel voor onbeperkte duur geldig.

Beide pijlers van ons vergunningenbeleid, zowel de individuele normering van gevaarlijke stoffen, als het sectorale BBT-beleid zijn aan Europese evoluties onderhevig en dienen mee in de juiste richting te evolueren.

3.1 Omgevingsvergunning

3.1.1 Integraal en onbeperkt

De invoering van de omgevingsvergunning is in Vlaanderen wettelijk geregeld via een decreet en een uitvoeringsbesluit:

- Omgevingsvergunningsdecreet van 25 april 2014: Decreet betreffende de omgevingsvergunning;

- Omgevingsvergunningsbesluit: Besluit van Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning.

Deze omgevingsvergunning vervangt en verenigt 5 verschillende vergunningen tot één integrale vergunning van onbepaalde duur. Belangrijkste vergunningen zijn de omgevingsvergunning voor exploitatie van ingedeelde inrichtingen of activiteiten (vroegere milieuvergunning) en de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen (vroegere stedenbouwkundige vergunning).

3.1.2 Evaluatiesystemen: bestaande en nieuwe

Om bij een dergelijke vergunning voor onbepaalde duur, de bescherming van mens en leefmilieu te kunnen garanderen is een wettelijk evaluatiesysteem voorzien om ook permanente omgevingsvergunningen actueel te houden en te laten evolueren op basis van de best beschikbare technieken.

Een aantal bestaande mechanismen die reeds voor de omgevingsvergunning van toepassing waren, blijven dat ook. Dit gaat over de actualisering van voorwaarden enerzijds en het gemotiveerd verzoek voor de aanpassing van milieuvoorwaarden:

- Actualisering algemene en sectorale voorwaarden: van zodra er een nieuwe of geactualiseerde beste beschikbare techniek is, zal de Vlaamse overheid onderzoeken of de algemene of sectorale voorwaarden geactualiseerd moeten worden;
- Gemotiveerd verzoek: adviesinstanties, vergunningverlenende overheden en het betrokken publiek hebben nog steeds de mogelijkheid om een aanpassing van de milieuvoorwaarden te vragen. De huidige procedure hiervoor is 'Bijstelling van de in de omgevingsvergunning opgelegde milieuvoorwaarden' – art. 82 omgevingsvergunningsdecreet.

Er zijn daarnaast ook 3 nieuwe mechanismen mogelijk om de vergunningen te evalueren en aan te kunnen passen aan wijzigende omstandigheden en technieken, dit gaat over:

- Algemene evaluaties;
- Gerichte evaluaties en;
- Bijstellingen van voorwerp en/of duur.

Algemene evaluaties zijn uitsluitend van toepassing op bedrijven die vallen onder het toepassingsgebied van de 'Richtlijn industriële emissies (RIE of IED). De algemene evaluatie vindt plaats binnen de 2 jaar na de publicatie van een nieuwe Europese studie over de beste beschikbare technieken (BREF). Tijdens een algemene evaluatie worden alle milieuvoorwaarden van het bedrijf onderzocht. De uitvoering van de algemene evaluaties gebeurt op basis van het Meerjarenprogramma opgesteld door de afdeling GOP (Afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten).

Een algemene evaluatie van de milieuvoorwaarden die van toepassing zijn op een GPBV-installatie, vermeld in artikel 5.4.11, §1, 1°, van titel V van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, wordt uitgevoerd:

1° binnen twee jaar na de bekendmaking in het publicatieblad van de Europese Unie van de door de Europese Commissie aangenomen nieuwe of bijgewerkte BBT-conclusies betreffende de hoofdactiviteit van de GPBV-installatie;

2° voor zover er geen BBT-conclusies van toepassing zijn, als ontwikkelingen op het gebied van de BBT een significante vermindering van de emissies mogelijk maken.

3° als de veroorzaakte verontreiniging van die aard is dat de bestaande emissiegrenswaarden in de vergunning moeten worden gewijzigd of nieuwe emissiegrenswaarden moeten worden opgenomen;

4° als de bedrijfsveiligheid van het proces of de activiteit de toepassing van andere technieken vereist;

5° als overeenkomstig artikel 3.3.0.3, 3°, aan een nieuwe of bijgewerkte milieukwaliteitsnorm moet worden voldaan.

De relevante milieuvorwaarden die van toepassing zijn op een ingedeelde inrichting of activiteit, kunnen tenslotte, met het oog op de eventuele toepassing van artikel 82, eerste lid, 2°, van het decreet van 25 april 2014, worden onderworpen aan een gerichte evaluatie. Gerichte evaluaties daarentegen kunnen van toepassing zijn op alle bedrijven. Art. 1.4.2.1 geeft weer in welke gevallen dit kan, nl.

- Volgens door de Vlaamse Regering vastgestelde beleidstaken en richtlijnen die aanwijzen welke voorschriften en normen hetzij via algemene of sectorale milieuvorwaarden hetzij via bijzondere milieuvorwaarden in de omgevingsvergunning voor de exploitatie van een ingedeelde inrichting of activiteit worden opgelegd.
- Als er gevaarlijke stoffen geloosd worden van lijst 2C in concentraties boven IC voor zover er in een voorafgaande periode van 15 jaar geen relevante aanpassingen aan geweest zijn.

Naast de evaluaties bestaat ook de mogelijkheid om het voorwerp en de duur van een omgevingsvergunning te wijzigen via een specifieke procedure, die gestart wordt bij de twintigste verjaardag van een vergunning van onbepaalde duur.

3.2 Vergunningsplicht gevaarlijke stoffen

3.2.1 Overzicht specifieke bepalingen VLAREM

- Art. 4.1.2.1. en art. 4.2.3.1. van titel II van het VLAREM benadrukken dat de Beste Beschikbare Technieken het minimale kader vormen waarbinnen vergunningsvoorwaarden moeten worden vastgesteld. De algemene en sectorale milieuvorwaarden uit VLAREM II zijn hierbij alvast noodzakelijke, doch niet altijd voldoende voorwaarden;
- Art. 3.3.0. 1 van titel II van het VLAREM stelt dat voor alle stoffen, en in het bijzonder voor gevaarlijke stoffen, het halen van de MKN het uitgangspunt is;
- Bijlage 2.3.1 van VLAREM II lijst de stoffen met een MKN op;
- Art. 2.3.6.1 §4 van VLAREM II formuleert de uitgangsprincipes om emissiegrenswaarden te berekenen aan de hand van vastgestelde MKN en de draagkracht van het ontvangende oppervlaktewater. De gehanteerde methodologie hiervoor wordt verder uitgewerkt in het stappenplan achteraan.

3.2.2 Sectorale BBT: Vlare II en III

De herziening van sectorale lozingsvoorwaarden in Vlare II (bijlage 5.3.2) is een continu proces dat qua timing vooral aangestuurd wordt door de Europese BREF documenten en het aantal Vlaamse BBT

De lijst van gevaarlijke stoffen in VLAREM II wordt geëvalueerd op basis van de meetgegevens in het oppervlaktewater, afvalwater en gegevens uit de vergunningen voor de lozing van bedrijfsafvalwater. Er wordt nagegaan welke stoffen op de lijst nog relevant zijn en of er nieuwe stoffen aan de lijst moeten toegevoegd worden van de stroomgebiedsrelevante stoffen. De prioritare stoffen zijn uiteraard geen onderwerp van deze analyse.

4 IMPACTTOETSING

4.1 Analyse Wezerarrest

Een grondige analyse van het Wezerarrest leidt ons tot de conclusie dat de overheid geen vergunningen mag uitreiken indien de daarmee toegestane lozing aanleiding kan geven tot achteruitgang van de toestand van een waterlichaam of het behalen van de doelstellingen van een waterlichaam hypothekeert.

De opgelegde lozingsvoorwaarden (concentraties, debieten, vrachten) moeten dit weerspiegelen of de vergunning mag niet toegekend worden.

In tegenstelling tot wijzigingen van de hydromorfologie, bieden noch de Europese kaderrichtlijn Water noch de Vlaamse regelgeving veel mogelijkheid voor uitzonderingen of afwijkingen op deze regel. Wat wel mogelijk is, is om in toepassing van art 4.5 van de KRW minder strenge doelstellingen vast te stellen, maar ook dit mag nooit gepaard gaan met een achteruitgang van de toestand.

De beoordeling dient enerzijds op niveau van het waterlichaam te gebeuren en anderzijds voor de verschillende onderdelen van de toestandsbeoordeling. De toestand van een waterlichaam wordt nl. bepaald door de ecologische toestand en de chemische toestand. Geen van beide, noch een onderdeel van de ecologische toestand op zich (de kwaliteitselementen zoals beschreven in bijlage V van de Kaderrichtlijn Water), mag achteruitgaan (qua klasse – en indien het waterlichaam zich al in de laagste klasse bevindt ook niet binnen deze laagste klasse) of gehypothekeerd worden.

4.2 Weerslag op vergunningsprocedure

Voor bepaalde combinaties van lozingen en waterlichamen kan met grote mate van zekerheid meteen beslist worden dat het onnodig is om de mogelijke effecten op de waterlichamen tijdens de vergunningsprocedure te onderzoeken, met name wanneer de impact van de lozing verwaarloosbaar is ten opzichte van het totale waterlichaam.

Voor andere combinaties van lozingen en ontvangende waterlopen is een diepgaander onderzoek noodzakelijk om een goede inschatting van het risico op achteruitgang en op het niet halen van de doelstellingen te maken. Deze evaluatie zal in het kader van Wezer gebeuren op het niveau van Vlaamse waterlichamen en 1ste orde lokale waterlichamen (L1).

In het kader van de klassieke advisering van de impact van een lozing op oppervlaktewater kan nog een impactsbepaling op lokale waterlichamen van 2^e orde gebeuren, indien de lozing van het afvalwater deze waterloop over een grote lengte beïnvloedt of ecologisch waardevol is.

Onderstaande stapsgewijze aanpak geeft concreet invulling aan de beoordeling van het risico op achteruitgang en het niet-halen van de doelstelling door de puntlozingen. Het stappenplan is opgebouwd als een voortoets gevolgd door een steeds grondiger beoordeling waarbij het de bedoeling is om de lozingen met kleine impact eruit weg te filteren en enkel de meest relevante over te houden waarvoor het eindoordeel kan luiden dat ze achteruitgang of het niet halen van de doelstellingen kunnen veroorzaken.

4.3 Stappenplan impacttoets

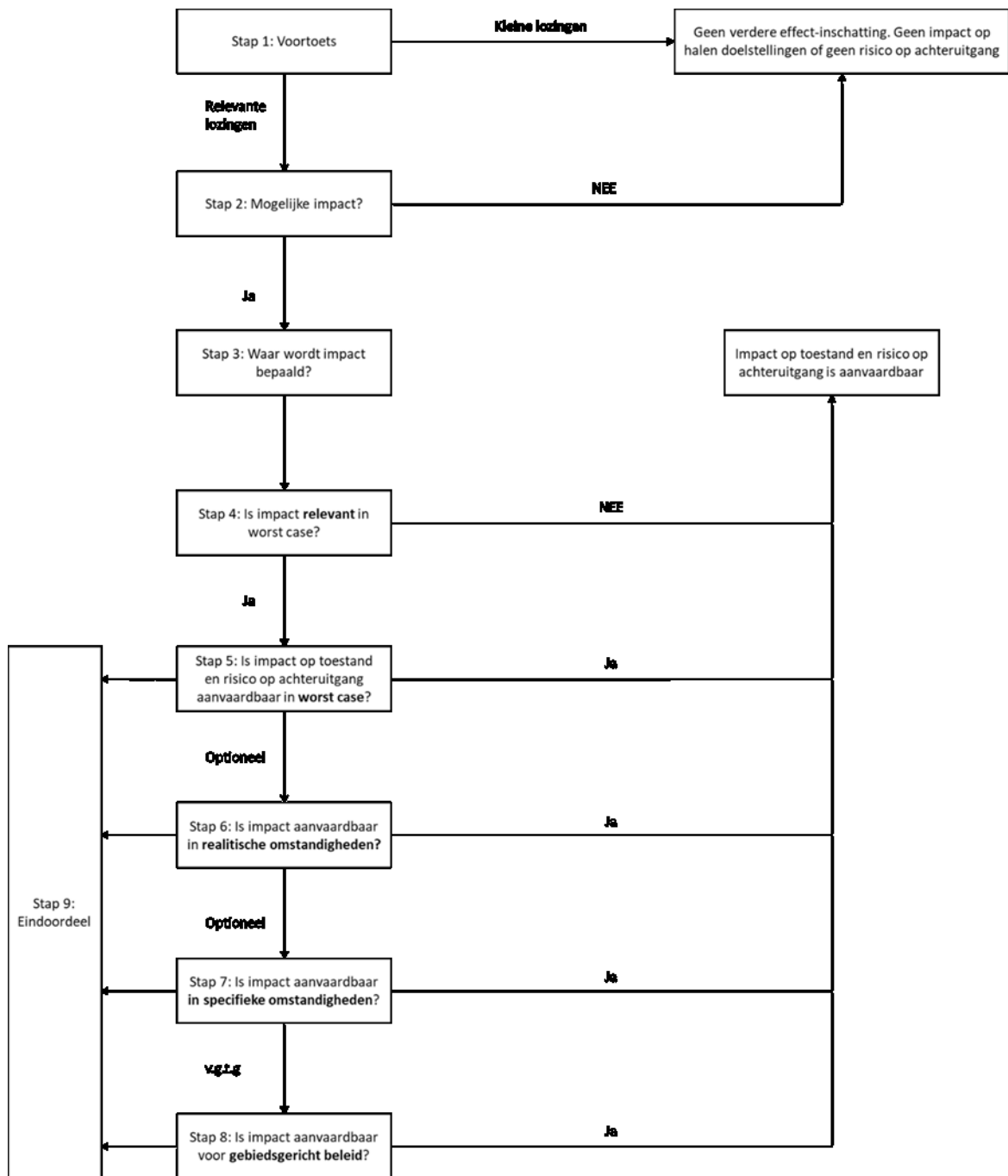
Het stappenplan is een vertaling van de huidige vergunningsregelgeving zoals deze vorm kreeg de laatste jaren en ook in de vorige hoofdstukken zijn omschreven; gecombineerd met het *“Technical Background document on the Identification of Mixing zones”* en het EU Common Implementation Strategy document *“Guidelines for the identification of Mixing Zones under the EQS Directive (2008/105/EC)”* en geeft een handvat om na te gaan wat de impact van een bepaalde lozing is op het ontvangende oppervlaktewater.

Deze laatste geven invulling aan het concept mengzones, waarbij onder bepaalde voorwaarden een lokale overschrijding van de norm ten gevolge van een lozing kan worden toegestaan.

Het plan bestaat uit 9 stappen, die een voor een doorlopen worden om de impact van een bestaande lozing te beoordelen evenals van lozingen tgv uitbreidingen of van nieuwe lozingen.

- In een eerste stap wordt een voortoets gedaan om te analyseren of een impacttoets nodig is voor de lozing in kwestie. Zeer kleine lozingen met een zeer beperkte impact op de kwaliteit van het ontvangende water, worden immers niet onderworpen aan deze effect-inschatting.
- In een tweede stap wordt bekeken of de lozing in kwestie een mogelijke impact zou kunnen hebben. Lozingen in concentraties onder de geldende normen in het ontvangende waterlichaam zullen immers geen negatieve impact hebben op het halen van deze normen en zullen niet resulteren in een achteruitgang van de toestand.
- De derde stap is bedoeld om in te schatten waar de impact dient bepaald te worden. Een uitgebreid onderzoek naar de effecten zal immers enkel gebeuren voor de Vlaamse waterlichamen en de lokale waterlichamen van eerste orde. Het klassieke vergunningsadviseurstraject zal immers nog rekening houden met de impact op waterlichamen van lagere orde.
- In een vierde stap vragen we ons af of de impact op de toestand ook in worst case omstandigheden, als relevant te beschouwen is. In realiteit zal de werkelijke bijdrage immers steeds minder zijn.
- In de vijfde stap is het de bedoeling om die lozingen te identificeren waarbij het risico op het niet halen van de doelstellingen en het risico op achteruitgang aanvaardbaar of niet aanvaardbaar zijn.
- Stappen 6, 7 en 8 onderzoeken verder de aanvaardbaarheid van de lozing in achtereenvolgens realistische omstandigheden, specifieke omstandigheden en in het licht van het gebiedsgericht beleid.
- Stap 9 geeft ons dan finaal het eindoordeel i.v.m. de achteruitgang van de toestand al dan niet en formuleert de acties die dienen genomen te worden in de vergunning.

Een gedetailleerde handleiding van dit kader zal in het najaar 2020 ook geïmplementeerd worden in de MER-richtlijnen en zal raadpleegbaar zijn op de VMM-website.

4.4 Bijkomende aandachtspunten bij de formulering van vergunningsvoorwaarden

Omwille van redenen van transparantie, voorspelbaarheid en handhaafbaarheid voor zowel bedrijf als overheid, zullen volgende overwegingen ook steeds in acht genomen worden:

- Te grote verschillen tussen geloosde en vergunde concentraties en vuilvracht dienen vermeden te worden; daarom gebeurt er een afstemming van de vergunde voorwaarden op de reëel geloosde vuilvracht en kan er conform het stappenplan zowel een jaargemiddelde als een maximumnorm opgelegd worden;

- Grote pieken in de geloosde concentratie dienen eveneens vermeden te worden; indien noodzakelijk dient hiervoor buffering, neutralisatie, e.d. voorzien te worden.
- Wat betreft het formuleren van emissiegrenswaarden voor individuele gevaarlijke stoffen wordt uitgegaan van de milieugevaarlijkheid van de stof; achtereenvolgens weerspiegeld in de milieukwaliteitsnorm (MKN), het indelingscriterium (IC) of de adhoc PNEC (Predicted No Effect Concentration):
  - o Bijlage 2.3.1 van VLAREM II lijst de stoffen met een MKN op;
  - o Het IC is de concentratie vanaf wanneer het afvalwater beschouwd moet worden als 'bedrijfsafvalwater met gevaarlijke stoffen';
  - o Art. 3 van titel II van het VLAREM, Bijlage 2.3.1 geeft, per stof met een MKN, ook een indelingscriterium weer. Het indelingscriterium komt overeen met de jaargemiddelde MKN, uitgezonderd voor metalen waarvoor het de MKN omgerekend werd van 'opgelost' naar 'totaal' waarde op basis van partitiecöefficiënten.
  - o Alle gevaarlijke stoffen met een IC moeten opgenomen worden in de vergunning, als ze geloosd worden boven het IC;
  - o Gevaarlijke stoffen zonder IC, moeten vergund worden als ze geloosd worden boven de (adhoc PNEC) én gemeten boven rapportagegrens (RG), of bij ontstentenis van deze laatste, de detectielimiet (DL);
  - o Indien er geen ad hoc PNEC beschikbaar is, kan er waar mogelijk een nieuwe ad hoc PNEC worden berekend of afgeleid (REACH + literatuurstudie);
  - o Tenslotte, voor de IC's en adhoc PNEC's die lager liggen dan de rapportagegrens, vermeld in artikel 4 van bijlage 4.2.5.2 van titel II van het VLAREM, geldt de rapportagegrens tot het moment dat de rapportagegrens evolueert tot onder het IC of de adhoc PNEC.
- Het gebruik van groepsnormen: Voor gevaarlijke stoffen die individueel vermeld worden onder een stofgroep, zoals gedefinieerd in bijlage 4.2.5.2 van VLAREM II (meetmethoden) gelden volgende afwegingen:
  - o Stoffen die onder een groep vermeld worden en waarvoor er een IC is, moeten in principe individueel in de vergunning opgenomen worden (indien ze in concentraties geloosd worden groter dan dit IC);
  - o Stoffen die onder een groep vermeld worden maar geen IC hebben, worden als vergund beschouwd via deze groepsnorm;
  - o Prioritaire (inclusief prioritair gevaarlijke) en verontreinigende stoffen dienen steeds individueel vergund te worden;
  - o Wanneer de adviesverlener/vergunningverlener er toch de voorkeur aan geeft om een groepsnorm op te leggen in plaats van individuele parameters, moet in de vergunning duidelijk vermeld worden dat alle parameters die eronder vallen ook als vergund beschouwd worden.
- Screeningsparameters zoals AOX, waarvoor in bijlage 4.2.5.2 geen onderliggende parameters worden opgesomd, kunnen niet gebruikt worden om de vergunningsplicht van een individuele stof

op te vangen; dergelijke parameter kan echter in een vergunning wel zeer nuttig zijn om de lozing van niet-geïdentificeerde stoffen met milieubezwaarlijke eigenschappen te limiteren.

- Indien het aandeel niet individueel identificeerbare stoffen groot is, dient op korte termijn verdere opvolging te worden voorzien via onderzoek, gebruik makend van een brede chemische screening (bv via GCMS, AAMS, ...) en van effectgericht meten waarna - indien noodzakelijk - bijkomende voorwaarden opgenomen worden in de vergunning.

